

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 278/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Construction s. r. o. v reštrukturalizácii**, Nadlice 64, IČO 31 106 064, zastúpeného JUDr. Matejom Valjentom, advokátom, Jesenského 232, Partizánske, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16 Cob 139/2018 z 19. novembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozsudku vyplýva nasledovný stav veci:

Sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Partizánske (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 Cb 4/2017, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy vo výške 183 558,73 eur s príslušenstvom z titulu zaplatenia ceny diela na základe zmluvy o dielo.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 6 Cb 4/2017-183 zo 16. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazal sťažovateľa zaplatiť sumu 183 558,73 eur s príslušenstvom žalobcovi, obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „žalobca“ alebo „zhotoviteľ“). Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že medzi žalobcom

a sťažovateľom nebolo sporu o základe nároku žalobcu ani o jeho výške. Cena diela, ktorej zaplatenie si žalobca uplatnil vo výške 183 558,73 eur, sporná nebola. Spornou otázkou bol zánik uplatnenej pohľadávky žalobcu započítaním oproti pohľadávke sťažovateľa proti žalobcovi. Pohľadávky sťažovateľa boli započítateľné, keďže išlo o peňažné pohľadávky, bolo možné ich uplatniť na súde a bol urobený započítací prejav. Započítaniu však bránila iná právna skutočnosť. Žalobca ako záložca zriadil na pohľadávku, ktorú mal proti sťažovateľovi, záložné právo, pričom vznik tohto práva sťažovateľovi riadne oznámil 19. februára 2013. Oznámením vznikla sťažovateľovi ako poddlžníkovi povinnosť v zmysle § 151mb ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka splniť svoj splatný peňažný záväzok záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom. Oprávneným na prijatie plnenia od 19. februára 2013 sa stal záložný veriteľ – Slovenská sporiteľňa a. s. Slovenská sporiteľňa bola záložným veriteľom až do postúpenia tejto pohľadávky na spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá sa stala novým záložným veriteľom a túto skutočnosť riadne oznámila sťažovateľovi 6. apríla 2016. Spoločnosť [REDAKOVANÉ] s. r. o. určila osobu oprávnenú prijať plnenie od sťažovateľa ako poddlžníka, ktorou bol žalobca. V čase uskutočnenia započítacieho prejavu vo vzťahu k pohľadávke žalobcu uplatnenej v tomto spore žalobca nebol osobou oprávnenou požadovať plnenie od sťažovateľa a sťažovateľ sa nezbavil svojho dlhu, ak plnil v tomto čase žalobcovi. Súd prvej inštancie vychádzal zo záverov uvedených v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 1891/2005, ktoré je pre blízkosť právnych úprav v čase rozhodovania českého súdu možné aplikovať aj v tomto spore. Ak sťažovateľ nesplnil svoj záväzok na zaplatenie ceny diela záložnému veriteľovi, hoci mu bol riadne oznámený vznik záložného práva k pohľadávke na zaplatenie ceny diela, jeho záväzok na plnenie nezanikol. Žalobca sa aj naďalej môže domáhať plnenia. Zániku záväzku žalovaného bránilo v čase uskutočnenia kompenzačného prejavu ustanovenie § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Krajský súd uviedol, že v odvolacom konaní sťažovateľ neuviedol žiadne tvrdenia, ktorými by sa súd prvej inštancie nebol zaoberal. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdom prvej inštancie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Krajský súd interpretoval právnu normu ústavne neprijateľným spôsobom, nesprávne aplikoval právny predpis, vykonal ústavne neakceptovateľné hodnotenie dôkazu, napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil a nedal sťažovateľovi presvedčivú odpoveď na otázku, z akého dôvodu nedošlo k zániku pohľadávky žalobcu proti sťažovateľovi.

b) Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré sa okresný súd odvoláva, podľa sťažovateľa vyplýva, že ak je záložné právo voči poddlžníkovi účinné, poddlžník je povinný plniť záložnému veriteľovi aj v prípade, resp. bez ohľadu na to, že (i) plnenie už poskytol svojmu veriteľovi (záložnému dlžníkovi), alebo (ii) aj keď (už skôr) voči nemu urobil iný právny úkon smerujúci k zániku záväzku (dlhu) zodpovedajúceho pohľadávke zabezpečenej záložným právom.

Ak však poddlžník, hoci je voči nemu záložné právo účinné, poskytne plnenie svojmu veriteľovi (záložnému dlžníkovi), bude to mať za následok zánik záväzku poddlžníka voči svojmu veriteľovi (záložnému dlžníkovi) v rozsahu poddlžníkom poskytnutého plnenia. I napriek tomu, resp. bez ohľadu na to však poddlžník bude povinný plniť (aj) záložnému veriteľovi, ktorý to môže od neho požadovať ex lege podľa § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ak poddlžník poskytne plnenie aj záložnému veriteľovi, poddlžníkovi vznikne následkom toho nárok voči svojmu veriteľovi (záložnému dlžníkovi) na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu, v akom poddlžník poskytol plnenie (aj) záložnému veriteľovi. Inak by poddlžník plnil dvakrát. V prípade, o ktorý išlo vo veci samej, sťažovateľ, hoci záložné právo už bolo vtedy voči nemu účinné, započítal svoje pohľadávky oproti pohľadávkam zhotoviteľa (záložného dlžníka). Urobil teda voči zhotoviteľovi (záložnému dlžníkovi) iný právny úkon smerujúci k zániku záväzku (dlhu) zodpovedajúceho pohľadávke zabezpečenej záložným právom. V dôsledku toho došlo k úplnému zániku záväzku poddlžníka voči svojmu veriteľovi (záložnému dlžníkovi). I napriek tomu, resp. bez ohľadu na to však sťažovateľ bol povinný poskytnúť plnenie (aj) záložnému veriteľovi, ktorý bol oprávnený požadovať to od sťažovateľa ex lege podľa § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ak by sťažovateľ bol poskytol plnenie aj záložnému veriteľovi, sťažovateľovi by následkom toho bol vznikol nárok voči zhotoviteľovi (záložnému dlžníkovi) na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu, v akom by sťažovateľ bol poskytol plnenie (aj) záložnému veriteľovi. Inak by sťažovateľ plnil dvakrát. Sťažovateľ záložnému veriteľovi neposkytol žiadne plnenie. Ten však bol naďalej oprávnený požadovať plnenie od sťažovateľa podľa § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to napriek tomu, resp. bez ohľadu na to, že sťažovateľ svoje pohľadávky oproti pohľadávkam zhotoviteľa (záložného dlžníka) započítal.

c) Dňa 27. júna 2017 záložné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] k pohľadávkam zhotoviteľa voči sťažovateľovi zaniklo, v dôsledku čoho tá iná právna skutočnosť, ak aj dovtedy bránila účinkom započítania, najneskôr zánikom záložného práva spoločnosti [REDAKOVANÉ] účinkom započítania už nemala ako a prečo brániť. Totiž, právo určiť osobu podľa § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorej by poddlžník bol povinný plniť, má vždy a iba záložný veriteľ. Spoločnosti [REDAKOVANÉ] však postavenie záložného veriteľa dňom zániku záložného práva zaniklo. Skutočnosť, že 27. júna 2017 zaniklo záložné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] k pohľadávkam zhotoviteľa voči sťažovateľovi, nebola medzi stranami sporná. V prípade vo veci samej (i) išlo o pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde, (ii) išlo o vzájomné pohľadávky zhotoviteľa a sťažovateľa rovnakého druhu, (iii) ktoré sa kryli, a (iv) sťažovateľ urobil započítací prejav voči zhotoviteľovi. Boli teda splnené všetky podmienky, a preto k započítaniu došlo aj bez súhlasu zhotoviteľa. Zánik vzájomných pohľadávok nastal ex tunc od okamihu, keď sa stretli. Nie je rozhodujúce, kedy prišiel prejav sťažovateľa smerujúci k započítaniu zhotoviteľovi. Dňom zániku záložného práva spoločnosti [REDAKOVANÉ] k pohľadávkam zhotoviteľa voči sťažovateľovi sa zhotoviteľ nemohol opätovne stať oprávneným na plnenie z pohľadávok, pretože tie zanikli započítaním, a teda neexistovali. Súd prvej inštancie tak svojím rozsudkom zaviazal sťažovateľa, aby plnil zhotoviteľovi neexistujúcu pohľadávku a odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

d) Okresný súd a krajský súd žiadnym spôsobom nedali vo svojich rozhodnutiach odpoveď na otázku, z akého dôvodu považovali skutočnosť o zániku záložného práva nového záložného veriteľa bez právneho významu na spor medzi sťažovateľom a zhotoviteľom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu, ktorému sťažovateľ vytýka arbitrárnosť a ústavne neakceptovateľnú interpretáciu a aplikáciu právnych predpisov.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal v zákonom stanovenej lehote proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom však Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) nie je oprávnený rozhodnúť z dôvodu zákonného prerušenia konania v dôsledku účinkov povolenia reštrukturalizácie sťažovateľa k 25. júlu 2020. Z tohto dôvodu je sťažovateľ presvedčený, že ústavná sťažnosť je prípustná, pretože vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

10. Ústavný súd vlastným preverovaním zistil, že vo veci sťažovateľa je na najvyššom súde vedené dovolacie konanie pod sp. zn. 1 Obdo 52/2020.

11. Zároveň ústavný súd preveril informáciu uvádzanú sťažovateľom v ústavnej sťažnosti a zistil, že zverejnením uznesenia v Obchodnom vestníku k 25. júlu 2020 okresný súd uznesením č. k. 38 R 4/2020 z 20. júla 2020 povolil reštrukturalizáciu sťažovateľa.

12. Podľa § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) súdne a rozhodcovské konania o pohľadávkach, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou, sa povolením reštrukturalizácie prerušujú; tieto nároky možno uplatniť voči dlžníkovi len spôsobom podľa § 120 ods. 1 a § 124 ods. 4.

13. Je nepochybné, že predmetom konania, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok krajského súdu, bolo zaplatenie pohľadávky žalobcu ako veriteľa proti sťažovateľovi ako dlžníkovi.

14. Jedným z procesnoprávných účinkov povolenia reštrukturalizácie podľa § 118 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je prerušenie všetkých konaní, v ktorých sa proti dlžníkovi, ktorému súd povolil reštrukturalizáciu, uplatňujú v súdnom konaní také nároky, ktoré sa musia uplatniť

prihláškou podľa § 120 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ide o tie konania, ktorých subjekt, ktorému bola povolená reštrukturalizácia, je v právnej pozícii odporcu. Tieto konania sa prerušujú ex lege, preto súd o prerušení konania nerozhoduje. Ak je následne v reštrukturalizačnom konaní potvrdený reštrukturalizačný plán rozhodnutím súdu, zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku sa všetky prerušené konania ex lege zastavujú (§ 156 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Každé súdne konanie, v ktorom si veriteľ voči dlžníkovi, ktorému bola povolená reštrukturalizácia, uplatňuje takú pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii prihlasuje prihláškou, sa teda najprv ex lege prerušuje (v dôsledku povolenia reštrukturalizácie) a zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku sa ex lege zastavuje. Uspokojenie tej pohľadávky, ktorú si veriteľ uplatní prihláškou, sa rieši v reštrukturalizačnom konaní. Pokiaľ si veriteľ neuplatní svoju pohľadávku prihláškou, zaniká tomuto veriteľovi právo pohľadávku vymáhať zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu (§ 155 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

15. V posudzovanom prípade bola reštrukturalizácia sťažovateľa povolená uznesením okresného súdu, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 25. júla 2020. Týmto dňom nastali účinky povolenia reštrukturalizácie predpokladané v ustanoveniach druhej hlavy tretej časti zákona o konkurze a reštrukturalizácii vrátane prerušenia súdneho konania v spore o zaplatenie sumy 183 558,73 eur s príslušenstvom, ktorej sa domáhal veriteľ sťažovateľa (dlžníka) ako žalobca proti sťažovateľovi. Súdne konanie sa v tomto momente nachádzalo v štádiu dovolacieho konania. Týmto dňom tak zároveň došlo k prerušeniu súdneho konania, v tomto prípade dovolacieho konania, a to ex lege bez toho, aby sa na to vyžadovala akákoľvek forma procesnej iniciatívy dovolacieho súdu. Pokiaľ zákon o konkurze a reštrukturalizácii v § 118 ods. 4 ustanovuje, že súdne konania o pohľadávkach, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou, sa povolením reštrukturalizácie prerušujú, táto procesná norma je prekážkou ďalšieho konania všeobecného súdu, ktorý v dôsledku zákonného prerušenia konania nemôže vo veci ďalej konať a už vôbec nemôže vo veci meritórne rozhodnúť.

16. Uvedené odôvodňuje prijať záver, že ak by aj ústavný súd na základe podanej ústavnej sťažnosti pristúpil k meritórnemu prieskumu napadnutého rozsudku krajského súdu a eventuálne aj dospel k potrebe jeho zrušenia, krajský súd by nebol oprávnený vo veci opätovne rozhodnúť, keďže by mu v tom bránila prekážka zákonného prerušenia konania.

17. Uvedené platí o to viac, ak okresný súd uznesením z 9. apríla 2021 s účinkami zverejnenia v Obchodnom vestníku k 17. aprílu 2021 potvrdil reštrukturalizačný plán sťažovateľa prijatý schvaľovacou schôdzou 15. marca 2021 a ukončil jeho reštrukturalizáciu.

18. Podľa § 156 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zverejnením uznesenia súdu o skončení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku zanikajú účinky začatia reštrukturalizačného konania a zastavujú sa konania prerušené podľa § 118 ods. 4.

19. Procesnoprávne účinky povolenia reštrukturalizácie, ako aj jej skončenia na súdne konanie o pohľadávke, ktorá sa má uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii, sú prekážkou naplnenia podanou ústavnou sťažnosťou zamýšľaného zámeru. Pohľadávku, ktorej zaplatenie je predmetom súdneho konania, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bol žalobca ako veriteľ povinný uplatniť prihláškou v reštrukturalizácii a jej uspokojenie je riešené v rámci reštrukturalizačného konania a je predmetom okresným súdom potvrdeného reštrukturalizačného plánu. Prípadný zásah zo strany

ústavného súdu do právoplatného rozsudku krajského súdu by na uvedenej právnej pozícii nič nezmenil. Tieto skutočnosti predstavujú v okolnostiach prerokovávanej veci dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

20. Vychádzajúc z uvedených záverov, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalšom procesnom návrhu sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie) v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu